

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο συγκεκριμένο απόσπασμα από το έργο του Λυσία Κατὰ Ἀγοράτου, ο ρήτορας αφηγείται τα γεγονότα που έλαβαν χώρα στην πρώτη συνέλευση της εκκλησίας του δήμου. Στη συνέλευση αυτή οι Σπαρτιάτες διαπραγματεύονταν ειρήνη, με την οποία θα τερματιζόταν ο Πελοποννησιακός πόλεμος, με βασικό όμως όρο την κατεδάφιση των Μακρῶν Τειχῶν. Ο δημαγωγός Κλεοφώντας υπήρξε ο κύριος εκφραστής των αντιδράσεων στον όρο αυτό.

Λυσίου, Κατὰ Ἀγοράτου 8 - 9

Ὅτε δὲ ἡ πρώτη ἐκκλησία περὶ τῆς εἰρήνης ἐγίνετο καὶ οἱ παρὰ Λακεδαιμονίων ἦκοντες ἔλεγον ἐφ' οἷς ἔτοιμοι εἶεν τὴν εἰρήνην ποιῆσθαι Λακεδαιμόνιοι, εἰ κατασκαφεῖ τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα στάδια, τότε ὑμεῖς τε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἠνέσχεσθε ἀκούσαντες περὶ τῶν τειχῶν τῆς κατασκαφῆς, Κλεοφῶν τε ὑπὲρ ὑμῶν πάντων ἀναστὰς ἀντεῖπεν ὡς οὐδενὶ τρόπῳ οἷόν τε εἶη ποιεῖν ταῦτα. Μετὰ δὲ ταῦτα Θηραμένης, ἐπιβουλεύων τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, ἀναστὰς λέγει ὅτι, ἐὰν αὐτὸν ἔλησθε περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ποιήσει ὥστε μήτε τῶν τειχῶν διελεῖν μήτε ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττώσαι μηδέν·

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

«οἱ παρὰ Λακεδαιμονίων ἦκοντες ἔλεγον»:

ἦκω = ἔχω ἔρθει (ενεστώτας με σημασία παρακειμένου)

«οἱ παρὰ Λακεδαιμονίων ἦκοντες» = (ενν. οι πρεσβευτές) οι οποίοι είχαν επιστρέψει από τη Σπάρτη

«οἱ ἦκοντες»: ουσιαστικοποιημένη επιθετική μετοχή, η οποία, μετά την παράλειψη του προσδιοριζόμενου από αυτήν ουσιαστικού «πρέσβεις», λειτουργεί ως ουσιαστικό και μεταφράζεται «οι πρεσβευτές οι οποίοι είχαν επιστρέψει»

«ἔλεγον ἐφ' οἷς ἔτοιμοι εἶεν τὴν εἰρήνην ποιῆσθαι Λακεδαιμόνιοι»:

λέγω + πλάγια ερωτηματική πρόταση = ανακοινώνω

«εἰ κατασκαφεῖ τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα στάδια»:

κατασκάπτω = καταστρέφω, κατεδαφίζω από τα θεμέλια

«Κλεοφῶν τε ὑπὲρ ὑμῶν πάντων ἀναστὰς ἀντεῖπεν»:

ἀντιλέγω = φέρνω αντιρρήσεις, διαφωνώ λέγοντας...

«Μετὰ δὲ ταῦτα Θηραμένης, ἐπιβουλεύων τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, ἀναστὰς λέγει»:

ἐπιβουλεύω τινὶ = σχεδιάζω κάτι εναντίον κάποιου, μηχανεύομαι, συνωμοτώ

«ἐὰν αὐτὸν ἔλησθε περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα»:

αἰρέω -ῶ = συλλαμβάνω, κυριεύω (η παθητική σημασία του ρήματος, συλλαμβάνομαι, κυριεύομαι, αποδίδεται με το ρ. ἀλίσκομαι)

αἰρέομαι -οῦμαι με δύο αιτιατικές, η μία κατηγορούμενο της άλλης = εκλέγω κάποιον ως...

αὐτοκράτωρ (ὁ) = αυτός που έχει πλήρη εξουσία (όταν αφορά πρεσβευτή) ελεύθερος, ανεξάρτητος (όταν αφορά πρόσωπο ή πόλη) αυθαίρετος, απολυταρχικός (όταν αφορά ηγεμόνα)

«ὥστε μήτε τῶν τειχῶν διελεῖν μήτε ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττώσαι μηδέν·»:

διαιρέω -ῶ τοῦ τείχους = κατεδαφίζω μέρος, τμήμα του τείχους

ἐλαττώω -ῶ τι ἢ τινα = ελαττώνω, μειώνω, υποβιβάζω, βλάπτω

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ὅταν γινόταν η πρώτη συνέλευση του λαού σχετικά με τη σύναψη ειρήνης και οι πρεσβευτές οι οποίοι είχαν επιστρέψει από τη Σπάρτη ανακοίνωναν με ποιους όρους ήταν έτοιμοι να συνάψουν οι Σπαρτιάτες ειρήνη, αν κατεδαφιστεί διάστημα περίπου δέκα σταδίων από τα Μακρά Τείχη, τότε εσείς, άνδρες Αθηναίοι, δεν ανεχθήκατε να ακούσετε για την κατεδάφιση των τειχῶν και ο Κλεοφώντας αφού ανέβηκε στο βήμα διαφώνησε λέγοντας εκ μέρους όλων σας ότι με κανέναν τρόπο δεν ήταν δυνατόν να κάνετε αυτά. Μετά από αυτά λοιπόν ο Θηραμένης, επειδή είχε εχθρικές διαθέσεις προς εσάς τους δημοκρατικούς, αφού ανέβηκε στο βήμα είπε ότι, αν τον εκλέξετε πρεσβευτή με πλήρη δικαιοδοσία για τη σύναψη της ειρήνης, θα πράξει ώστε ούτε μέρος από τα τείχη να γκρεμίσετε, ούτε να βλάψετε την πόλη σε τίποτε άλλο.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Οι παθητικοί χρόνοι σχηματίζονται σε όλες τις εγκλίσεις, στο απαρέμφατο και στη μετοχή με την προσθήκη του χρονικού προσφύματος **-θη-**.

Ο παθητικός μέλλοντας α' δέχεται τις ίδιες καταλήξεις με τον μέσο, ενώ ο παθητικός αόριστος αναπτύσσει δικές του καταλήξεις.

π.χ.

λύομαι → λυθήσομαι, λυθήσει(-η), λυθήσεται κ.τ.λ. (παθητικός μέλλοντας)

έλυθην, έλύθης, έλύθη κ.τ.λ. (παθητικός αόριστος).

Σημείωση:

Ανάλογα με τον χαρακτήρα του θέματος οι παθητικοί χρόνοι των συμφωνόληκτων ρημάτων διαμορφώνονται ως εξής:

χαρακτήρας (ουρανικόληκτα) κ,γ,χ + -θη → -χθη-: άγομαι → ήχθην

(χειλικόληκτα) π,β,φ + -θη → -φθη-: καλύπτομαι → έκαλύφθην

(οδοντικόληκτα) τ,δ,θ + -θη → -σθη-: πείθομαι → έπείσθην

ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ, ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ β'

Ορισμένα συμφωνόληκτα ρήματα σχηματίζουν τους παθητικούς χρόνους διατηρώντας το σύμφωνο του χαρακτήρα τους **χωρίς την προσθήκη του -θ-**.

π.χ.

γράφομαι → γραφήσομαι (παθητικός μέλλοντας),

έγράφην (παθητικός αόριστος).

Σημείωση:

Κλίνονται όμοια με τον παθητικό μέλλοντα και παθητικό αόριστο α', **αλλά** το β' ενικό της προστακτικής του παθητικού αορίστου β' σχηματίζεται με την κατάληξη **-ηθι** (αντί της κατάληξης -ητι του παθητικού αορίστου α')

Για τη μελέτη του φαινομένου βλέπε στην αντίστοιχη ενότητα της Γραμματικής: [Ρήματα - Παθητικός αόριστος α' και β'](#)

ΑΝΩΜΑΛΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Τα ανώμαλα ουσιαστικά διακρίνονται σε ανώμαλα κατά το γένος, ετερόκλιτα, μεταπλαστά, ιδιόκλιτα, άκλιτα.

Τα ανώμαλα ουσιαστικά του κειμένου:

α) το ετερόκλιτο ουσιαστικό «**πρεσβευτήν**» το οποίο κλίνεται στον ενικό αριθμό κατά την α' κλίση και στον πληθυντικό κατά τη γ' κλίση και

β) το ανώμαλο κατά το γένος ουσιαστικό «**τὸ στάδιον**», το οποίο σχηματίζει πληθυντικό αριθμό «τὰ στάδια», αλλά και «οἱ στάδιοι».

Για τη μελέτη του φαινομένου βλέπε στην αντίστοιχη ενότητα της Γραμματικής: [Ουσιαστικά - Ανώμαλα Ουσιαστικά](#)

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΡΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

«κατασκαφεΐη»: γ' ενικό ευκτικής παθητικού αορίστου β' του ρήματος «κατασκάπτω».

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

κατασκάπτω

κατασκάπτομαι

κατέσκαπτον	κατεσκαπτόμην
κατασκάψω	(κατασκαφήσομαι)
κατέσκαψα	κατεσκάφην
κατέσκαφα	κατέσκαμμαι
(έσκάφειν)	(έσκάμμην)

«ήνέσχεσθε»: β' πληθυντικό οριστικής αορίστου β' μέσης φωνής του ρήματος «άνέχω - άνίσχω».

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ	
άνέχω - άνίσχω	άνέχομαι
άνειχον - άνίσχον - άνισχον	ήνειχόμεν
(άνέξω) - (άνασχήσω)	άνέξομαι
άνέσχον	ήνεσχόμεν
άνέσχηκα	-
άνεσχήκειν	-

«άναστάς»: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους της μετοχής αορίστου β' μέσης φωνής του ρήματος «άνίστημι».

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ	
άνίστημι	άνισταμαι
άνίστην	άνιστάμεν
άναστήσω	άναστήσομαι - άνασταθήσομαι
άνέστησα	άνεστησάμεν - άνέστην - άνεστάθην
άναστήσας έχω	άνέστηκα
άναστήσας είχον	άνεστήκειν-άνειστήκειν

«διελείν»: απαρέμφατο αορίστου β' ενεργητικής φωνής του ρήματος «διαιρέω-ῶ».

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ	
διαιρέω-ῶ	διαιροῦμαι

διήρουν	διηρούμην
διαιρήσω	διαιρήσομαι - διαιρεθήσομαι
διείλον	διειλόμην - διηρέθην
διήρηκα	διήρημαι
διηρήκειν	διηρήμην

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Πλάγιος είναι ο λόγος κατά τον οποίο τα λόγια ενός ομιλητή μεταφέρονται σε άλλον όχι αυτούσια, αλλά εξαρτημένα από ρήμα λεκτικό, δοξαστικό, γνωστικό, ερωτηματικό κ.ά.

Ο πλάγιος λόγος εκφέρεται ως:

- δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση,
- ειδικό απαρέμφατο
- κατηγορηματική μετοχή
- τελικό απαρέμφατο
- δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΠΛΑΓΙΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΕΥΘΥ:

Οι αλλαγές που επιδέχεται ο πλάγιος λόγος κατά τη μετατροπή του σε ευθύ, συνοπτικά, είναι:

Κατά τη μετατροπή του πλάγιου λόγου σε ευθύ η εξαρτημένη πρόταση ή ο εξαρτημένος όρος μετατρέπονται σε κύρια πρόταση.

α) η δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση, το ειδικό απαρέμφατο, η κατηγορηματική μετοχή, μετατρέπονται σε κύριες προτάσεις κρίσεως, π.χ.

1. Φίλιππος ἔλεγεν ὡς κτήσαιο τὴν νῆσον ἀφελόμενος ταύτην ληστής. (Π. Λ.)

Ἐκτησάμην τὴν νῆσον ἀφελόμενος ταύτην ληστής. (Ε. Λ.)

2. Σεύθης εἶπεν οὐδενὶ ἂν ἀπιστήσαι. (Π. Λ.)

Οὐδενὶ ἂν ἠπίστησα. (Ε. Λ.)

3. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἔγνωσαν πολλοὺς τοὺς πολεμίους ὄντας. (Π. Λ.)

Πολλοὶ οἱ πολέμοι εἰσι. (Ε. Λ.)

β) το τελικό απαρέμφατο μετατρέπεται σε κύρια πρόταση επιθυμίας, π.χ.

1. Ἐζήτουν δὴ ἀθροίζεσθαι καὶ σώζεσθαι κτίζοντες πόλεις. (Π. Λ.)

Ἀθροιζώμεθα καὶ σωζόμεθα κτίζοντες πόλεις. (Ε. Λ.)

2. Ἀθηναῖοι ἐκέλευον τὸν κήρυκα ἐκτὸς ὄρων εἶναι αὐθημερόν. (Π. Λ.)

Ἦ κῆρυξ, ἐκτὸς ὄρων ἴσθι αὐθημερόν. (Ε. Λ.)

γ) οι δευτερεύουσες ονοματικές πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις μετατρέπονται σε κύριες ευθείες ερωτήσεις, π.χ.

Ἐρωτᾷ οὖν Ἑρμῆς Δία τίνα οὖν τρόπον δοίη δίκην καὶ αἰδῶ ἀνθρώποις. (Π. Λ.)

Ἦ Ζεῦ, τίνα οὖν τρόπον δῶ δίκην καὶ αἰδῶ ἀνθρώποις; (Ε. Λ.)

δ) παραλείπεται **το ρήμα εξάρτησης** και, ανάλογα, παραλείπονται οι σύνδεσμοι ή μετατρέπονται οι λέξεις που

εισάγουν τις δευτερεύουσες προτάσεις

π.χ.

Ἀπορία οὖν σχόμενος ὁ Προμηθεὺς ἦντινα σωτηρίαν τῷ ἀνθρώπῳ εὖροι, κλέπτει Ἥφαιστου καὶ Ἀθηνᾶς τὴν ἔντεχνον σοφίαν σὺν πυρί. (Π. Λ.)

Τίνα σωτηρίαν τῷ ἀνθρώπῳ εὖρω; (Ε. Λ.)

ε)επίσης, αλλαγές σημειώνονται στην ἐγκλίση του ρήματος ἢ στον ρηματικό τύπο (απαρέμφατο, κατηγορηματική μετοχή), στο πρόσωπο, τις αντωνυμίες και τις πτώσεις των ὀρων ακολουθώντας τους κανόνες της σύνταξης

π.χ.

Οἱ δὲ ἀπελογοῦντο ὡς οὐκ ἂν ποτε οὕτω μῶροι ἦσαν, ὡς, εἰ ἦδεσαν καταλαμβανόμενον τὸν Πειραιᾶ, ἐν ἄστει ἂν ὑποχειρίους αὐτοὺς παρείχον. (Π. Λ.)

Οὐκ ἂν ποτε οὕτω μῶροι ἦμεν, ὡς, εἰ ἦδεμεν καταλαμβανόμενον τὸν Πειραιᾶ, ἐν ἄστει ἂν ὑποχειρίους ἡμᾶς αὐτοὺς παρείχομεν. (Π. Λ.)

στ) δεν μεταβάλλονται οι λοιπές δευτερεύουσες προτάσεις ως προς το εἶδος.

π.χ.

Κλέων ἔλεγεν ὅτι οὐ δέοι μεταγνῶναι, ἵνα μὴ καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι ἀποσταίεν. (Π. Λ.)

Οὐ δεῖ μεταγνῶναι, ἵνα μὴ καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι ἀποστῶσιν. (Ε. Λ.)

Το πρόσωπο του υποκειμένου

Κατὰ τὴ μετατροπὴ τοῦ πλαγίου λόγου σε εὐθύ, γιὰ νὰ βροῦμε τὸ υποκείμενο τῆς πρότασης τοῦ εὐθέος λόγου, παρατηροῦμε τὸ υποκείμενο τοῦ ρήματος ἐξάρτησης καὶ τὸ υποκείμενο τοῦ ρήματος ἢ τοῦ ρηματικοῦ τύπου τοῦ πλαγίου λόγου. Τὰ υποκείμενα αὐτὰ μπορεῖ νὰ εἶναι:

- ἴδια, ὁπότε θέτουμε τὸ υποκείμενο σε α' πρόσωπο ἐνικῆς ἢ πληθυντικῆς ἀριθμοῦ.
π.χ. Οὗτοι ἔφασαν οὐκ ἐπιτρέψειν ταῦτα γενέσθαι.
Οὐκ ἐπιτρέψομεν ταῦτα γενέσθαι.
π.χ. Κύρος ἔλεγεν ὅτι οὐπω δὴ πολλοῦ χρόνου τούτου ἡδίωνι οἴνω ἐπιτύχοι.
Οὐπω δὴ πολλοῦ χρόνου τούτου ἡδίωνι οἴνω ἐπέτυχον.
- διαφορετικὰ, ἀλλὰ συνδιαλεγόμενα, ὁπότε θέτουμε τὸ υποκείμενο σε β' πρόσωπο ἐνικῆς ἢ πληθυντικῆς ἀριθμοῦ.
π.χ. Παρακελεύοντο Κύρω μὴ μάχεσθαι, ἀλλ' ὀπισθεν ἑαυτῶν τάττεσθαι.
Κῦρε, μὴ μάχου, ἀλλ' ὀπισθεν ἡμῶν τάττου.
π.χ. Κήρυκα ἐξέπεμψαν πρὸς τοὺς Θηβαίους λέγοντες ὅτι οὔτε ὅσια τὰ πεπονημένα δράσειαν ἐν σπονδαῖς σφῶν πειράσαντες καταλαβεῖν τὴν πόλιν.
Οὔτε ὅσια τὰ πεπονημένα ἐδράσατε ἐν σπονδαῖς ἡμῶν πειράσαντες καταλαβεῖν τὴν πόλιν.
- διαφορετικὰ, ἀλλὰ ὁ ἀφηγητὴς εἶναι τὸ υποκείμενο τοῦ ρήματος ἐξάρτησης, ὁπότε θέτουμε τὸ υποκείμενο σε γ' πρόσωπο ἐνικῆς ἢ πληθυντικῆς ἀριθμοῦ.
π.χ. Ὅντι δὲ αὐτῶ ἐν Ἀμφιπόλει ἀγγέλλει Δερκυλίδας ὅτι νικῶεν τε αὐτῶ Λακεδαιμόνιοι καὶ αὐτῶν μὲν τεθνάναι ὀκτώ, τῶν δὲ πολεμίων παμπληθεῖς, ἐδήλου δὲ ὅτι καὶ τῶν συμμάχων οὐκ ὀλίγοι πεπτωκότες εἶεν.
Νικῶσιν τε αὐτῶ Λακεδαιμόνιοι καὶ αὐτῶν μὲν τεθνήσκουσιν ὀκτώ, τῶν δὲ πολεμίων παμπληθεῖς καὶ τῶν συμμάχων οὐκ ὀλίγοι πεπτώκασιν.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΥΘΕΟΣ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΠΛΑΓΙΟ:

Οἱ αλλαγές που ἐπιδέχεται ὁ εὐθύς λόγος κατὰ τὴ μετατροπὴ τοῦ σε πλάγιο συνοπτικὰ εἶναι:

α) οἱ κύριες προτάσεις κρίσεως μετατρέπονται ἀνάλογα με τὸ ρῆμα ἐξάρτησης σε:

δευτερεύουσα ὀνοματικὴ ἐιδικὴ πρόταση,

π.χ.

Οὐδὲν δεόμεθα τούτων τῶν κακῶν.

Τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν.

εἰδικὸ ἀπαρέμφατο,

π.χ.

Οὐ χρὴ τοῖς τριάκοντα πείθεσθαι.

Ἐφασαν οὐ χρῆναι τοῖς τριάκοντα πείθεσθαι.

κατηγορηματικὴ μετοχή,

π.χ.

Μενετέον ἐστί.

Δερκυλίδας ἔγνω μετετέον ὄν.

β) οι κύριες προτάσεις επιθυμίας μετατρέπονται σε τελικό απαρέμφατο,
π.χ.

Μὴ πρόησθέ με, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῇ τῶν κατηγορῶν ὠμότητι.

Παραιτοῦμαι, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ προέσθαι με τῇ τῶν κατηγορῶν ὠμότητι.

γ) οι κύριες ευθείες ερωτήσεις μετατρέπονται σε δευτερεύουσες ονοματικές πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις,
π.χ.

Ποῖ' ἀδικήματα ζητεῖθ' ἕτερα μείζω τῶν εἰρημένων ἀκοῦσαι;

Ἦρτο ποί' ἀδικήματα ζητοῖεν ἕτερα μείζω τῶν εἰρημένων ἀκοῦσαι.

δ) επίσης, αλλαγές σημειώνονται στην ἐγκλίση του ρήματος (ανάλογα με τον χρόνο εξάρτησης), στο πρόσωπο και τις πτώσεις των ὀρων ακολουθώντας τους κανόνες της σύνταξης, ενώ

π.χ.

Ἐπειδὴν δειπνήσητε, πάντες ἀναπαύεσθε καὶ ἔπεσθε, ἡνίκ' ἂν τις παραγγέλλῃ.

Παρήγγειλαν, ἐπειδὴ δειπνήσειαν, πάντας ἀναπαύεσθαι καὶ ἔπεσθαι, ἡνίκα τις παραγγέλλοι.

ε) δεν μεταβάλλονται οι λοιπές δευτερεύουσες προτάσεις ως προς το είδος.

π.χ. Βουλεύσομαι περὶ τῶν στρατιωτῶν ὅ τι ἂν δύνωμαι.

Ἀναξίβιος ἀπεκρίθη ὅτι βουλεύσοιτο περὶ τῶν στρατιωτῶν ὅ τι δύναιτο.

Για την αναλυτικότερη μελέτη των φαινομένων βλέπε στις αντίστοιχες ενότητες του Συντακτικού: [Ευθύς και πλάγιος λόγος - Μετατροπή ευθέος λόγου σε πλάγιο](#) και [Ευθύς και πλάγιος λόγος - Μετατροπή πλάγιου λόγου σε ευθύ](#)

Περιπτώσεις πλαγίου λόγου του κειμένου:

Το εξεταζόμενο κείμενο αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα πλάγιου λόγου. Σε πλάγιο λόγο εκφέρονται τα ακόλουθα σημεία του κειμένου:

- «ἐφ' οἷς ἔτοιμοι εἶεν τὴν εἰρήνην ποιεῖσθαι Λακεδαιμόνιοι»:
δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση η οποία εξαρτάται από το λεκτικό ρήμα «ἔλεγον».
- «ὡς οὐδενὶ τρόπῳ οἷόν τε εἶη ποιεῖν ταῦτα»:
δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση η οποία εξαρτάται από το λεκτικό ρήμα «ἀντεῖπεν». (Ευθύς λόγος: οὐδενὶ τρόπῳ οἷόν τ' ἐστὶν ποιεῖν ταῦτα.)
- «ὅτι ποιήσει»:
δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση η οποία εξαρτάται από το λεκτικό ρήμα «λέγει». (Ευθύς λόγος: ποιήσω)
- «ὅτι, ἐὰν αὐτὸν ἔλησθε περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ποιήσει ὥστε μήτε τῶν τειχῶν διελεῖν μήτε ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττώσαι μηδέν»:
εξαρτημένος υποθετικός λόγος του προσδοκωμένου, ο οποίος εξαρτάται από το λεκτικό ρήμα «λέγει». (Ευθύς λόγος: ἐὰν ἐμὲ ἔλησθε περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ποιήσω ὥστε μήτε τῶν τειχῶν διελεῖν μήτε ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττώσαι μηδέν.)

Παράδειγμα μετατροπῆς του ευθέος λόγου σε πλάγιο:

Με ρήμα εξάρτησης το «λέγει», ο ευθύς λόγος «τότε ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἠνέσχεσθε ἀκούσαντες περὶ τῶν τειχῶν τῆς κατασκαφῆς»,

μετατρέπεται σε πλάγιο λόγο ως εξής:

«λέγει ὅτι τότε Ἀθηναῖοι οὐκ ἠνέσχοντο ἀκούσαντες περὶ τῶν τειχῶν τῆς κατασκαφῆς».

ΟΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ:

«Ότε δὲ ἡ πρώτη ἐκκλησία περὶ τῆς εἰρήνης ἐγένετο»:

δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο **ὅτε**, γιατί δηλώνει το σύγχρονο και εκφέρεται με οριστική παρατατικού (**«ἐγένετο»**), γιατί δηλώνει το πραγματικό στο παρελθόν. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης (**«οὐκ ἠνέσχεσθε»**).

«καὶ οἱ παρὰ Λακεδαιμονίων ἦκοντες ἔλεγον»:

δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση που συνδέεται παρατακτικά με τον συμπλεκτικό σύνδεσμο **καί** με την προηγούμενη δευτερεύουσα χρονική πρόταση και δηλώνει το σύγχρονο. Εκφέρεται με οριστική παρατατικού (**«ἔλεγον»**), γιατί δηλώνει το πραγματικό στο παρελθόν. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης (**«οὐκ ἠνέσχεσθε»**).

«ἐφ' οἷς ἔτοιμοι εἶεν τὴν εἰρήνην ποιῆσθαι Λακεδαιμόνιοι»:

δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση, μερικής αγνοίας. Εισάγεται με την εμπρόθετη αναφορική αντωνυμία **«ἐφ' οἷς»**, γιατί δηλώνει μερική αγνοία, και εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου (**«εἶεν»**), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (**«ἔλεγον»**). Λειτουργεί ως αντικείμενο στο λεκτικό ρήμα της χρονικής πρότασης (**«ἔλεγον»**).

«εἰ κατασκαφείη τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα στάδια»:

δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο **εἰ** και εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου (**«κατασκαφείη»**). Με απόδοση την ευκτική του πλαγίου λόγου της δευτερεύουσας πλάγιας ερωτηματικής πρότασης (**«ἔτοιμοι εἶεν ποιῆσθαι»**) σχηματίζει εξαρτημένο υποθετικό λόγο. Επειδή το ρήμα εξάρτησης **«ἔλεγον»** είναι ιστορικού χρόνου, τόσο η υπόθεση όσο και η απόδοση εκφέρονται με ευκτική του πλαγίου λόγου, ενώ έχει επηρεαστεί και ο εισαγωγικός υποθετικός σύνδεσμος.

Στην περίπτωση αυτή, για να αναγνωρίσουμε το είδος του υποθετικού λόγου, μετατρέπουμε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ ελέγχοντας την απόδοση και το νόημα του λόγου.

Εδώ αφορά σε μελλοντική πράξη που εντοπίζεται στο απαρέμφατο ποιῆσθαι. Ο εξαρτημένος υποθετικός λόγος λοιπόν μετατρέπεται ως εξής στον ευθύ λόγο: «ἔτοιμοί εἰσιν (ενν. Λακεδαιμόνιοι) ποιῆσθαι, ἐὰν κατασκαφῆ».

Σχηματίζεται έτσι υποθετικός λόγος **του προσδοκωμένου**.

Για τη διεξοδική μελέτη των εξαρτημένων υποθετικών λόγων βλέπε την αντίστοιχη ενότητα του Συντακτικού: [Υποθετικοί Λόγοι - Εξαρτημένοι υποθετικοί Λόγοι](#)

«ὡς οὐδενὶ τρόπῳ οἷόν τε εἶη ποιεῖν ταῦτα»:

δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση. Εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο **ὡς**, γιατί δηλώνει γνώμη υποκειμενική και εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου (**«οἷόν τε εἶη»**) γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (**«ἀντεῖπεν»**). Λειτουργεί ως αντικείμενο στο λεκτικό ρήμα της κύριας πρότασης (**«ἀντεῖπεν»**).

«ὅτι ποιήσει»:

δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση. Εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο **ὅτι**, γιατί δηλώνει γνώμη αντικειμενική και εκφέρεται με οριστική μέλλοντα (**«ποιήσει»**), γιατί εκφράζει το πραγματικό στο μέλλον. Λειτουργεί ως αντικείμενο στο

Λεκτικό ρήμα της κύριας πρότασης («λέγει»).

«ἐὰν αὐτὸν ἔλησθε περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα»:

δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση.

Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο «ἐὰν» και εκφέρεται με υποτακτική («ἔλησθε»). Με απόδοση την εκφερόμενη με οριστική μέλλοντα ειδική πρόταση «ὅτι ποιήσει» και τη συμπερασματική πρόταση «ὥστε μήτε τῶν τειχῶν διελεῖν μήτε ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττώσαι μηδέν» η οποία προσδιορίζει την ειδική πρόταση, σχηματίζει εξαρτημένο υποθετικό λόγο του προσδοκωμένου.

Υπόθεση: ἐὰν ἔλησθε περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, (ἐὰν + υποτακτική)

Απόδοση: ποιήσω ὥστε μήτε τῶν τειχῶν διελεῖν μήτε ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττώσαι μηδέν (οριστική μέλλοντα).

Για τη διεξοδική μελέτη των εξαρτημένων υποθετικών λόγων βλέπε την αντίστοιχη ενότητα του Συντακτικού: [Υποθετικοί λόγοι - Εξαρτημένοι υποθετικοί λόγοι](#)

«ὥστε μήτε τῶν τειχῶν διελεῖν»:

δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική απαρεμφατική πρόταση. Εισάγεται με τον συμπερασματικό σύνδεσμο ὥστε και εκφέρεται με απαρέμφατο («μήτε διελεῖν»), γιατί το αποτέλεσμα παρουσιάζεται ως επιδιωκόμενο. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του αποτελέσματος στο ρήμα της δευτερεύουσας ονοματικής ειδικής πρότασης («ποιήσει»).

«μήτε ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττώσαι μηδέν»:

δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική απαρεμφατική πρόταση που συνδέεται παρατακτικά με τους συμπλεκτικούς αποφαιτικούς συνδέσμους μήτε-μήτε με την προηγούμενη δευτερεύουσα συμπερασματική πρόταση. Εκφέρεται με απαρέμφατο («μήτε ἐλαττώσαι»), γιατί το αποτέλεσμα παρουσιάζεται ως επιδιωκόμενο. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του αποτελέσματος στο ρήμα της δευτερεύουσας ονοματικής ειδικής πρότασης («ποιήσει»).

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στον αρχαίο ελληνικό λόγο συχνά το απαρέμφατο αντικαθιστά το ρήμα στην εκφορά μιας πρότασης.

Οι απαρεμφατικές προτάσεις είναι:

α) δευτερεύουσες επιρρηματικές χρονικές:

πρὶν + απαρέμφατο (ὅταν στην κύρια που προηγείται υπάρχει κατάφαση· δηλώνει το υστερόχρονο, ενώ η κύρια πρόταση είναι καταφατική και σπανίως αποφατική),

π.χ. Πρὶν καταλῦσαι τὸ στράτευμα, ἐφάνη ὁ βασιλεύς.

β) δευτερεύουσες επιρρηματικές συμπερασματικές:

• ὥστε ή ὡς + τελικό απαρέμφατο που δηλώνουν:

• αποτέλεσμα ενδεχόμενο, υποκειμενικό (απλή σκέψη του λέγοντος),

π.χ. Οὐχ οὕτως εὐήθης πέφυκα, ὥστε σοι πιστεύειν.

• αποτέλεσμα επιδιωκόμενο (δηλαδή σκοπό),

π.χ. Οἱ τριάκοντα ἐβουλήθησαν Ἐλευσίνα ἐξιδιώσασθαι, ὥστε εἶναι σφίσιν καταφυγήν.

• ἐφ' ᾧ ή ἐφ' ᾧτε + απαρέμφατο που δηλώνει ὄρο, συμφωνία ή προϋπόθεση,

π.χ. Οἱ τριάκοντα ἠρέθησαν, ἐφ' ᾧ τε συγγράψαι νόμους.

• ἢ ὥστε + απαρέμφατο που δηλώνει ασύμμετρη σύγκριση (λειτουργεί ως β' ὄρος σύγκρισης),

π.χ. Ἦισθοντο αὐτὸν ἐλάττω ἔχοντα δύναμιν ἢ ὥστε τοὺς φίλους ὠφελεῖν.

γ) δευτερεύουσες επιρρηματικές αναφορικές συμπερασματικές:

οἶος ἢ ὅσος + απαρέμφατο.

π.χ. Καλόν τέ ἐστιν ἢ ἐπιστήμη καὶ οἶον ἄρχειν ἀνθρώπου.

Επίσης, απαρεμφατική σύνταξη απαντάται στις εξής περιπτώσεις:

- απόλυτο απαρέμφατο ως στερεότυπη έκφραση, π.χ. **Τὸ ἐπ' ἐκείνοις εἶναι** ἀπολώλατε.
- αντί προστακτικής, σε κύριες προτάσεις επιθυμίας, π.χ. **Θαρσῶν νῦν, ὦ Διόμηδες, μάχεσθαι** (= μάχου)
- επιφωνηματικά, σε κύριες προτάσεις επιθυμίας. π.χ. Ἐμὲ τάδε **παθεῖν!**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Με απαρέμφατο, επίσης, είναι δυνατόν να εκφέρεται και μία πρόταση κρίσεως, στην οποία συνεχίζεται ο πλάγιος λόγος μετά από τελεία ή άνω τελεία, οπότε στην απαρεμφατική πρόταση εννοούμενο ρήμα είναι αυτό της προηγούμενης πρότασης. π.χ. Ἐφη δὲ δὴ ὁ Ἀντιφῶν λέγειν τὸν Πυθόδωρον ὅτι ἀφίκοιντό ποτε εἰς τὰ μεγάλα Παναθήναια Ζήνων τε καὶ Παρμενίδης. Τὸν μὲν Παρμενίδη εὖ μάλα δὴ πρεσβύτην **εἶναι**, σφόδρα πολίον, καλόν τε κάγαθὸν τὴν ὄψιν, περὶ ἔτη μάλιστα ἐξήκοντα· Ζήνωνα δὲ ἐγγὺς ἐτῶν τετταράκοντα τότε**εἶναι**, εὐμήκη δὲ καὶ χαρίεντα ἰδεῖν.

Για την αναλυτικότερη μελέτη του φαινομένου βλέπε την αντίστοιχη ενότητα του Συντακτικού: [Δευτερεύουσες απαρεμφατικές προτάσεις](#)

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΟΤΙΚΗΣ

Η γενική στον αρχαίο ελληνικό λόγο μπορεί να έχει τις εξής χρήσεις:

Αντικείμενο -άμεσο ή έμμεσο- ρήματος, μετοχής ή απαρεμφάτου
(μονόπτωτων ή δίπτωτων)

π.χ.

1. Σὺ οὖν **τῶν εἰρημένων** μέμνησο.
2. Τὸν πεσόντα **ποδός** ἔλαβε.
3. Ἐπιμελούμενοι **τῆς ἀρετῆς**.
4. Ἐμπλήσας **βοῆς** τὴν ἀγοράν.
5. Δεῖ **χρόνου** φεῖδεσθαι.
6. Χρή **τοῦ βάρους** μεταδιδόναι τοῖς φίλοις.
7. Φησὶ στερεῖν ὑμᾶς **χρημάτων**.

Υποκείμενο μετοχής, συνημμένης ή απόλυτης, σε γενική πτώση

π.χ.

1. Μέμνημαι ταῦτα ἀκούσας **σου**.
2. **Δρυός** πεσούσης πᾶς ἀνήρ ξυλεύεται.

Ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός:

- κτητική, π.χ. Ὁ υἱὸς **τοῦ Φιλίππου**.
- διαιρετική, π.χ. Πολλάκις **τοῦ ἔτους**.
- υποκειμενική, π.χ. Τὸ δέος **τῶν ἡμετέρων** μέγα ἦν.
- αντικειμενική, π.χ. Κρίτων ἦν **Σωκράτους** ὁμιλητής.
- συγκριτική, π.χ. Διπλάσια ἀπέδωκεν **ῶν** ἔλαβε.
- δημιουργού, π.χ. Τὰ ἔπη **τοῦ Ὀμήρου**.
- ὕλης, π.χ. Τὸν δίφρον ἐποίησεν ἰσχυρῶν **ξύλων**.
- ιδιότητας, π.χ. Τοσόνδ' ἔχεις πρόσωπον **τόλμης**;
- περιεχομένου, π.χ. Πλοῖα **σίτου**.
- αξίας ή τιμήματος, π.χ. Ἄξια **θανάτου** εἰσὶν εἰργασμένοι.
- αιτίας, π.χ. Πολλῶν **ἀγαθῶν** αἴτιοι κατέστησαν.
- παραθετική, π.χ. Τὰμὰ **δυστήνου** κακά.
- επεξηγηματική, π.χ. Ἡ πόλις **τῶν Ἀθηνῶν**.
- αναφοράς, π.χ. Ἀλλά **τῶν μὲν ἄλλων** ἐλάττων ὁ λόγος.

Επιρρηματικός προσδιορισμός:

- τόπου, π.χ. Οί στρατιῶται οὐκ ἔφασαν ἰέναι **τοῦ πρόσω**.
- αιτίας, π.χ. Φεῦ **τοῦ ἀνδρός!**
- χρόνου, π.χ. Τῆς Παράλου ἀφικομένης **νυκτός** ἐλέγετο ἡ συμφορά.
- αξίας, τιμήματος ἢ ποσοῦ, π.χ. Οἱ τύραννοι **μισθοῦ** φύλακας ἔχουσιν.
- σκοπού, π.χ. Ἐκλήσαν τὰς θύρας **τοῦ μηδένα** ἐξιέναι.
- αναφοράς, π.χ. Ἡ Κέρκυρα καλῶς **παράπλου** κεῖται.
- ποινῆς ἢ εγκλήματος, π.χ. Κρίνομαι **θανάτου**.
- αφετηρίας, χωρισμοῦ ἢ απομάκρυνσης, π.χ. Πλησίον **τοῦ τείχους** στρατοπεδεύουσιν.
- αντικειμενική, π.χ. Προμηθεὺς λάθρα **Διὸς** ἔδωκεν ἀνθρώποις τὸ πῦρ.
- συγκριτική, π.χ. Τιμᾶσθε διαφερόντως τῶν ἄλλων **ἀνθρώπων**.

Ἡ **δοτική** στον αρχαίο ελληνικό λόγο μπορεί να ἔχει τις εξῆς χρήσεις:

Αντικείμενο ρήματος, μετοχής ἢ απαρεμφάτου

(μονόπτωτων ἢ δίπτωτων)

π.χ.

1. Παρεγένοντο **τοῖς συμμάχοις**.
2. Μὴ **μοι** φθονήσης τοῦ μαθήματος.
3. Πορεύεται εἰς Δελφούς χρησόμενος **τῷ χρηστηρίῳ**.
4. Συγκρούειν αὐτοὺς **ἀλλήλοις** ἐβούλοντο.

Υποκείμενο μετοχής, συνημμένης, σε δοτική πτώση

π.χ. **Τοῖς** ἰππεύσιν εἶρητο θαρροῦσι διώκειν.

Ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός:

- αντικειμενική, π.χ. Οὐδεὶς Θεὸς δύσνους **ἀνθρώποις**.
- της αναφοράς, π.χ. Οὔτε ποσὶν εἰμι ταχὺς οὔτε **χερσὶν** ἰσχυρός.

Δοτική προσωπική

- κτητική, π.χ. Ἔστι **μοι** διδάσκαλος.
- χαριστική, π.χ. Κάλει **μοι** τοὺς μάρτυρας.
- αντιχαριστική, π.χ. Πάντες κακὰ νοοῦσιν **τῷ τυράννῳ**.
- ηθική, π.χ. Μὴ **μοι** θορυβήσητε, ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.
- συμπαθείας, π.χ. Διεφθάρησαν αἱ νῆες **τοῖς Λακεδαιμονίοις**.
- του κρίνοντος προσώπου, π.χ. Εὐδαίμων **μοι** ἐφαίνετο ὁ ἀνὴρ.
- αναφοράς, π.χ. Γέρον γέροντι γλῶτταν ἠδίστην ἔχει καὶ παῖς παιδί.
- ενεργούντος προσώπου ἢ ποιητικού αιτίου, π.χ. **Ἡμῖν** οὐδὲν ἄλλο σκεπτέον ἐστί.
- Δοτική προσωπική σε ἀπρόσωπα ρήματα ἢ ἀπρόσωπες εκφράσεις

π.χ.

1. Ἔδοξεν **αὐτοῖς** προῖέναι.
2. Καὶ **σοὶ** μὲν ἀκμή ἐστι φιλοσοφεῖν.

Επιρρηματικός προσδιορισμός:

- τόπου, π.χ. Τὰ τρόπαια τὰ τε **Μαραθῶνι** καὶ **Σαλαμῖνι**.
- τρόπου, π.χ. Ἴωμεν **ῥώμῃ** καὶ **θυμῷ** ἐπὶ τοὺς πολεμίους.
- ποσοῦ, μέτρου ἢ διαφοράς, π.χ. **Ὀλίγῳ** ὕστερον.
- χρόνου, π.χ. Τῇ πρώτῃ **ἡμέρᾳ** ἐδήουν τὴν γῆν.
- αιτίας, π.χ. **Λιμῷ** ἀπέθανον.
- μέσου, π.χ. Ἡ ψυχὴ τρέφεται **μαθήμασι**.
- οργάνου, π.χ. Κῦρος ἀπέκτεινεν τῇ ἑαυτοῦ **χειρὶ** Ἀρταγέρσην.
- συνοδείας, π.χ. Οἱ Ἀθηναῖοι ὠρμίσαντο **ναυσὶν** ὀγδοήκοντα.
- αναφοράς, π.χ. Πόλις μεγάλη, **Θάψακος ὄνόματι**.
- αντικειμενική, π.χ. Συμφερόντως **τοῖς φίλοις**.

Για την διεξοδικότερη μελέτη του φαινομένου βλέπε τις αντίστοιχες ενότητες του Συντακτικού [Το αντικείμενο / Δίπτωτα ρήματα](#), [Το κατηγορούμενο - Γενική κατηγορηματική, Δοτική προσωπική, Οι ονοματικοί προσδιορισμοί - Ετερόπτωτοι προσδιορισμοί, Οι ονοματικοί προσδιορισμοί - Οι πλάγιες πτώσεις ως προσδιορισμοί σε επιρρήματα](#) και [Επιρρηματικοί προσδιορισμοί \(2. Οι Πλάγιες πτώσεις ως επιρρηματικοί προσδιορισμοί\)](#)

- (κατασκαφείη) τῶν τειχῶν (ἐπὶ δέκα στάδια): ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική διαιρετική στο «στάδια».
- (τῶν τειχῶν) τῶν μακρῶν: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο «τῶν τειχῶν».
- τῶν τειχῶν (τῆς κατασκαφῆς): ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική αντικειμενική στο «τῆς κατασκαφῆς».
- πάντων: ονοματικός ομοιόπτωτος κατηγορηματικός προσδιορισμός στο «ὑμῶν».
- τῶν τειχῶν (διελείν): ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική διαιρετική στο εννοούμενο αντικείμενο του απαρεμφάτου «διελείν» («μέρος»).

ΟΙ ΛΟΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

- τρόπω: επιρρηματικός προσδιορισμός, δοτική του τρόπου στο απαρέμφατο «ποιεῖν».
- οὐδενί: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο «τρόπω».
- τῷ πλήθει: αντικείμενο της μετοχής «ἐπιβουλεύων».
- τῷ ὑμετέρῳ: ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο «τῷ πλήθει».

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

οἱ ἦκοντες:

ουσιαστικοποιημένη επιθετική μετοχή, ως υποκείμενο του ρήματος «ἔλεγον».

ἀκούσαντες:

κατηγορηματική μετοχή, γιατί εξαρτάται από το ρήμα «οὐκ ἠνέσχεσθε», που είναι ανοχής σημαντικό, αναφέρεται στο υποκείμενό του («ὑμεῖς») και ἀρα είναι συνημμένη σε αυτό.

ἀναστάς:

επιρρηματική χρονική μετοχή, που δηλώνει το προτερόχρονο, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος «ἀντεῖπεν» («Κλεοφῶν»).

ἐπιβουλεύων:

επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος «λέγει» («Θηραμένης»).

ἀναστάς:

επιρρηματική χρονική μετοχή, που δηλώνει το προτερόχρονο, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος «λέγει» («Θηραμένης»).